

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2010/2

Karar Sayısı : 2010/24

Karar Günü : 4.2.2010

R.G Tarih-Sayı: Yayımlanmaz (Tebliğ edildi).

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Şişli 14. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU :14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci tümcelerinin Anayasa'nın 38. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Verilen çekin karşılıksız çıkması üzerine yapılan şikâyet sonucunda sanık hakkında açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

5941 sayılı Çek Kanunu'nun itiraz konusu kuralı da içeren 5. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

'(1) Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adlî para cezasına hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adlî para cezası, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamaz.Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder. Bu davalar, çekin tahsil için bankaya ibraz edildiği veya çek hesabının açıldığı banka şubesinin bulunduğu yer ya da hesap sahibinin yahut şikâyetçinin yerleşim yeri mahkemesinde görülür.'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı ve bunun gerekçesi ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa bu hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak bu

kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için, elinde yönteminde açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde, ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

Verilen çekin karşılıksız çıkması sonucunda düzenlenen 9.12.2009 günlü iddianamede, sanığın 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin 4814 sayılı yasayla değişik birinci fıkrası gereğince cezalandırılması istenmiştir.

Kamu davasının görülmesi sırasında 14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu 27437 sayılı, 20.12.2009 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiş ve 3167 sayılı Yasa yürürlükten kaldırılmıştır.

3167 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 4814 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrasına göre, üzerinde yazılı keşide tarihinden önce veya ibraz süresi içinde 4. madde uyarınca ibraz edildiğinde, yeterli karşılığı bulunmaması nedeniyle kısmen de olsa ödenmeyen çeki keşide eden hesap sahipleri veya yetkili temsilcileri, kanunların ayrıca suç saydığı haller saklı kalmak üzere, çek bedeli tutarı kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

İtiraz konusu kuralda, *'Üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanunî ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak karşılıksızdır işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adli para cezasına hükmolunur. Ancak, hükmedilecek adli para cezası, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamaz.'*denilmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan Kanun ile sonradan yürürlüğe giren Kanunların hükümleri farklı ise failin lehine olan Kanunun uygulanacağı kurala bağlanmıştır. Bu nedenle önceki yasa kuralının sanığın lehine olması durumunda, bu kural yürürlükten kalkmış olsa bile uygulanması gerekmektedir.

Sanık hakkında 3167 sayılı Yasa kuralının uygulanması durumunda, verilebilecek en yüksek ceza düzenlediği ve karşılıksız çıkan çek bedeli tutarı olan 17.400 lira adli para cezasıdır. Bu cezanın mahkeme tarafından belirlenen biçimde ödenmemesi durumunda, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un geçici 1. maddesine göre, sanık adli para cezasının bir günü yüz Türk Lirası hesabı ile hapsedilebilecek ve böylece en fazla 174 gün hapis cezası ile karşı karşıya kalabilecektir.

5941 sayılı Yasa kuralının uygulanması durumunda ise sanık binbeşyüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılabilir, ancak hükmedilecek adli para cezası, çek bedelinin karşılıksız kalan miktarından az olamayacaktır. Mahkeme, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 52. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca sanığın ekonomik ve diğer şahsi hallerini göz önünde bulundurarak en az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olmak üzere gün karşılığı adli para cezasına hükmedebilecektir. Olayda çek bedelinin karşılıksız kalan miktarı 17.400 lira olduğundan, 20 Türk Lirasının uygulanması durumunda sanık 870 gün para cezasına, 100 Türk Lirasının uygulanması durumunda ise 174 gün para cezasına çarptırılabilir. Böylece yeni Yasanın uygulanması durumunda sanık 174 gün ila 870 gün arasında gün para cezasına maruz

kalabilecektir. Burada 174 gün para cezası en az miktar olup, sanık daha fazla gün para cezası ile de cezalandırılabilecektir.

Yukarıda anılan önceki ve yeni yasa kuralları göz önüne alındığında, 3167 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 4814 sayılı Yasa ile değişik birinci fıkrasının sanığın lehine olduğu görülmekte olup, itiraz konusu kuralın bakılmakta olan davada uygulanma olanağının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

14.12.2009 günlü, 5941 sayılı Çek Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci ve ikinci tümcelerinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu tümcelere ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 4.2.2010 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye	Sacit ADALI Üye
Fulya KANTARCIOĞLU Üye	Mehmet ERTEN Üye	A. Necmi ÖZLER Üye
Fettah OTO Üye	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ